

MUNI
MED

Řízení, ekonomie a právo

Zdravotnické právo a etika zdrav. povolání

BLEP061p
MRPE0411
období: jaro 2023

Ústav veřejného zdraví LF MU
Alena Tobiášová

VYMEZENÍ TÉMAT PŘEDMĚTU

- ✓ řízení, organizace a financování zdravotnictví v ČR
- ✓ základní terminologie
- ✓ práva a povinnosti pacientů a osob jemu blízkých
- ✓ práva a povinnosti poskytovatele zdravotních služeb
- ✓ práva a povinnosti zdravotnických pracovníků
- ✓ informovaný souhlas a nesouhlas s poskytováním zdravotních služeb
- ✓ povinnost mlčenlivosti zdravotnických pracovníků a její prolomení
- ✓ zdravotnická dokumentace – vedení, nakládání, vyřazování
- ✓ odpovědnost při poskytování zdravotních služeb
- ✓ pracovněprávní předpisy, práva a povinnosti zaměstnance

stěžejní právní úprava

- *Listina základních práv a svobod*
- *Úmluva o lidských právech a biomedicíně (96/2001 Sb. m. s.)*
- **Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách**
- *Zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách*
- *Zákon č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě*
- *Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník*
- *Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění*
- *Vyhláška č. 98/2012 Sb., o zdravotnické dokumentaci*

stěžejní právní úprava

- *Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád*
- *Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník*
- *Zákon č. 262/2004 Sb., zákoník práce*
- *Zákon č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta*
- *Zákon č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních*

ŘÍZENÍ, ORGANIZACE A FINANCOVÁNÍ ZDRAVOTNICTVÍ V ČR

PŮSOBNOST SPRÁVNÍCH ORGÁNŮ

základní principy

- Čl. 31 Listiny základních práv a svobod

Každý má právo na ochranu zdraví.

Občané mají na základě veřejného pojištění právo na bezplatnou zdravotní péči a na zdravotní pomůcky za podmínek, které stanoví zákon.

základní principy

- ✓ **Svobodná volba poskytovatele** zdravotních služeb, které odpovídají zdravotním potřebám pacienta, pokud zákon nebo jiné právní předpisy nestanoví jinak (zákonné limitace)
- ✓ **Poskytnutí hrazených služeb** v rozsahu a za podmínek stanovených zákonem o **veřejném zdravotním pojištění**, přičemž poskytovatel nesmí za tyto hrazené služby přijmout od pojištěnce žádnou úhradu

základní principy

- ✓ **Autonomie volby zdravotních služeb**

resp. zdravotní péče **na základě poučení**

o zdravotním stavu a o navrženém individuálním léčebném postupu

- ✓ **Autonomie volby zdravotních služeb**

na základě poučení

o ceně poskytovaných služeb nehrazených nebo částečně hrazených z veřejného zdravotního pojištění a o způsobu jejich úhrady

role státu v péči o zdraví

- ✓ tvorba konceptů zdravotní péče
- ✓ zajištění přístupu všech občanů k základní kvalifikované zdravotní péči
- ✓ sladování zájmů jednotlivých účastníků zdravotní péče
- ✓ odpovědnost za efektivní využívání prostředků na zdravotní péči
- ✓ zvýšení motivace obyvatel k ochraně vlastního zdraví
- ✓ řešení ekologických problémů
- ✓ legislativní a ekonomickou podporu zdravého způsobu života
- ✓ zvyšuje úlohu obcí a regionů v péči o zdraví
- ✓ zajišťuje zvýšenou péči o potřeby rizikových skupin
- ✓ vytváří soustavu veřejného zdravotnictví
- ✓ podporuje rozvoj soukromého a nestátního zdravotnictví v osobní péči

Nástroje státu

- ✓ systém zákonů, norem, normativ a standardů
- ✓ finanční prostředky a způsoby jejich alokace
- ✓ instituce
- ✓ informace
- ✓ vyjednávání s účastníky procesu zdravotní péče

hlavní subjekty

Ministerstvo zdravotnictví

- zákon č. 2/1969 Sb. , o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy ČSR

Kraj - Krajský úřad / obce

- zákon č. 129/2000 Sb., o krajích
- zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

Zdravotní pojišťovny

- zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění
- zákon č. 551/1991 Sb., o Všeobecné zdravotní pojišťovně ČR
- zákon č. 280/1992 Sb., o resortních, oborových, podnikových a dalších zdravotních pojišťovnách

Ministerstvo zdravotnictví

- ústřední orgán státní správy
 - určování zdravotní politiky
 - příprava právních předpisů
 - regulace zdravotních služeb v rámci veřejného zdravotního pojištění
 - zřizovatel státních zdravotnických zařízení

Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR (ÚZIS)

- organizační složka státu zřízena MZ
- správce NZIS
 - jednotný celostátní informační systém veřejné správy, v němž jsou shromažďovány a zpracovány osobní a další údaje ze základních registrů orgánů veřejné správy, ministerstev, od poskytovatelů zdravotních služeb, příp. dalších osob předávajících údaje do NZIS
 - www.uzis.cz

kompetence krajů

- **přímé kompetence obligatorní**

- zákonné kompetence a povinnosti v oblasti zdravotnictví (ZZS, záchytné stanice, LPS, prohlídka těl zemřelých, oprávnění k poskytování ZS, stížnosti ...)

- **přímé kompetence fakultativní**

- kompetence vyplývající pro kraje jako veřejnoprávní korporace (**poskytování ZS zřizovanými příspěvkovými organizacemi** a zakládanými obchodními společnostmi, oblast dotací a případné přímé finanční spoluúčasti ...)

- **nepřímé kompetence**

- kraj jako veřejnoprávní korporace ke všem subjektům v oblasti veřejného zdraví a poskytování ZS (předkládání/vyjadřování k návrhu zákonů, schvalování rozpočtu kraje, ukládání úkolů KÚ, vyřizování připomínek a podnětů obcí a právnických osob ...)

- **veřejný zájem**

- oblast závislá na vyjednávání se subjekty mající přímé kompetence na poskytování ZS (spolupráce s poslanci, senátory, pacient. organizacemi, vyjednávání o tvorbě sítě poskytovatelů ...)

obce

- zabezpečují všechny úkoly spojené s **funkcí zřizovatele svých zdravotnických zařízení**
- ve svých územních obvodech řídí v samostatné působnosti **ochranu před alkoholismem a jinými toxikomaniemi**
- uplatňování **zdravotní politiky** v rámci hospodaření obce

zdravotní pojišťovny

- Samostatné právní subjekty
- Specializovaná zdravotní a finanční instituce
 - výběr pojistného od plátců
 - úhrady zdravotních služeb poskytovatelům zdravotních služeb
 - zajištění poskytování hrazených služeb svým pojištěncům včetně jejich místní a časové dostupnosti
 - uzavírání smluv o poskytování a úhradě hrazených služeb
 - povinnost vytvořit síť smluvních poskytovatelů ZS, aby byly hrazené služby poskytovány efektivně a v dostatečné kvalitě
 - schvalování úhrady léčiv, zdrav. prostředků v mimořádných případech
 - ...a další dle zákona o veřejném zdravotním pojištění

správní úřady ve zdravotnictví

- Státní ústav pro kontrolu léčiv
- Státní úřad pro jadernou bezpečnost
- Orgány ochrany veřejného zdraví
- Úřad pro ochranu osobních údajů

Profesní komory

- zák. č. 220/1991 Sb., o České lékařské komoře, České stomatologické komoře a České lékárnické komoře
- samosprávné profesní organizace
 - dbají na odbornost a etiku
 - hájí práva, profesní zájmy a čest
 - vedou seznamy členů
- povinné členství pro výkon povolání
- okresní sdružení / celostátní úroveň

ŘÍZENÍ, ORGANIZACE A FINANCOVÁNÍ ZDRAVOTNICTVÍ V ČR

Poskytovatelé zdravotních služeb

terminologie

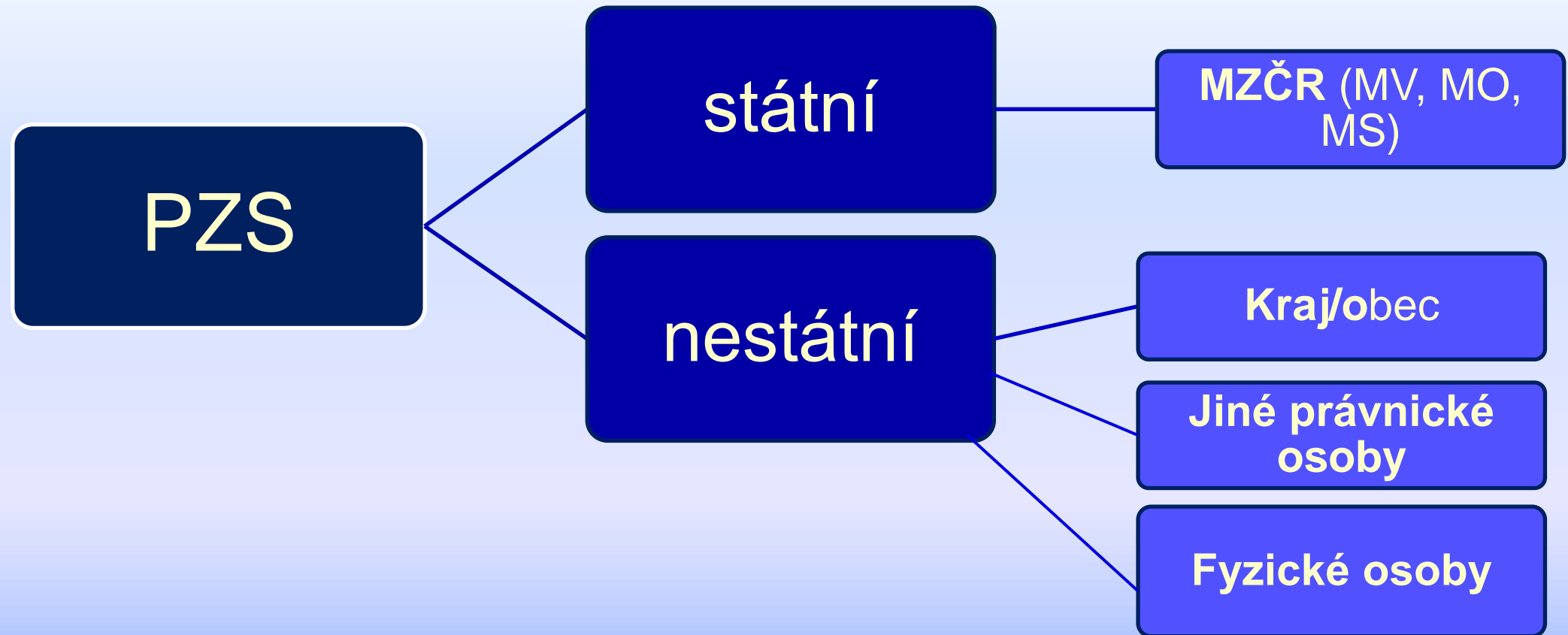
– Poskytovatel ZS

- fyzická nebo právnícká osoba
která má oprávnění k poskytování ZS
podle zákona o zdravotních službách
- o udělení oprávnění rozhoduje krajský úřad / Magistrát hl.m.Prahy / MV

– Zdravotnické zařízení

- prostory
určené pro poskytování zdravotních služeb

poskytovatelé zdravotních služeb

poskytovatelé zdravotních služeb

sít' smluvních poskytovatelů zdravotních služeb

- Zdravotní pojišťovna je povinna zajistit poskytování hrazených služeb svým pojištěncům, včetně jejich místní a časové dostupnosti (nař. vl. č. 307/2012 Sb., o místní a časové dostupnosti).
- Tuto povinnost plní prostřednictvím poskytovatelů, se kterými uzavřela smlouvu o poskytování a úhradě hrazených služeb
 - tito poskytovatelé tvoří sít' smluvních poskytovatelů zdravotní pojišťovny.

výběrové řízení poskytovatele ZS

- před uzavřením smlouvy o poskytování a úhradě hrazených služeb se koná výběrové řízení
- konání výběrového řízení může navrhnout zdravotní pojišťovna, uchazeč nebo obec
- výběrové řízení vyhlašuje krajský úřad (Magistrát hl.m. Prahy) / MZ (lůžková a lázeňská léčebné rehab. péče)
- uchazečem se rozumí poskytovatel oprávněný poskytovat zdravotní péči v příslušném oboru (splní v termínu podmínky)
- zákonné výjimky u konání výběrového řízení

POSKYTOVÁNÍ ZDRAVOTNÍCH SLUŽEB

Základní terminologie

základní terminologie

- **Pacient**
 - fyzická osoba, které jsou poskytovány zdravotní služby
- **Poskytovatel zdravotních služeb**
 - fyzická nebo právnická osoba, která má oprávnění k poskytování zdravotních služeb
- **Zdravotnické zařízení**
 - prostory určené pro poskytování zdravotních služeb

základní terminologie

- **Náležitá odborná úroveň** (postup „lege artis“)

- poskytování zdravotních služeb

podle pravidel vědy a uznávaných medicínských postupů,
při respektování individuality pacienta,
s ohledem na konkrétní podmínky
a objektivní možnosti.

základní terminologie

- **Podmínky poskytování ZS**

- oprávnění k poskytování zdravotních služeb
- prostřednictvím osob způsobilých k výkonu zdrav. povolání
- personální zabezpečení
- ve zdravotnických zařízeních / vlastním sociálním prostředí / zdravotnická dopravní služba / přeprava pacientů neodkladné péče / přednemocniční ZZS/ mobilní ZZ ozbrojených sil / prevoz zemřelého na pitvu
- technické a věcné vybavení

právní osobnost a svéprávnost

- právní osobnost je způsobilost mít v mezích právního řádu práva a povinnosti

člověk má právní osobnost od narození až do smrti

- svéprávnost je způsobilost nabývat pro sebe vlastním právním jednáním práva a zavazovat se k povinnostem (právně jednat)
- má se za to, že každý nezletilý, který nenabyl plné svéprávnosti, je způsobilý k právním jednáním co do povahy přiměřeným rozumové a volní vyspělosti nezletilých jeho věku
- právní osobnosti ani svéprávnosti se nikdo nemůže vzdát ani zčásti; učiní-li tak, nepřihlíží se k tomu

plná svéprávnost

Plně svéprávným se člověk stává:

- ✓ zletilostí - dovršením osmnáctého roku věku
- ✓ uzavřením manželství před nabytím zletilosti
- ✓ přiznáním svéprávnosti
 - *věk 16 let*
 - *schopnost se živit a obstarat si své záležitosti*
 - *souhlas zákonného zástupce / souhlas nezletilého*

omezení svéprávnosti

- jen soud
- jen v zájmu člověka, jehož se to týká
- v úvahu vzaty rozsah i stupeň neschopnosti postarat se o vlastní záležitosti
- nepostačí méně omezující opatření
- zjistí názor člověka, o jehož svéprávnosti rozhoduje
- v rozsahu, v jakém člověk není pro duševní poruchu, která není jen přechodná, schopen právně jednat
- vymezí rozsah, v jakém způsobilost člověka samostatně právně jednat omezil a jmenuje mu opatrovníka

práva osob blízkých při poskytování ZS

- ✓ právo pacienta na přítomnost osoby blízké při poskytování ZS a návštěv při hospitalizaci
- ✓ právo OB na informace o pacientovi
 - určí-li ji pacient / není-li schopen určit – aktuální stav
 - po smrti pacienta, vč. nahlížení do ZD
- ✓ zástupný souhlas za pacienta se ZS
- ✓ povinnost poskytovatele ZS informovat osoby blízké
 - o hospitalizaci bez souhlasu
 - o svévolném opuštění zdrav. zařízení lůžkové péče

práva osob blízkých při poskytování ZS

- ✓ vyslovit souhlas k použití těla nebo jeho části zemřelého pacienta (věda, výzkum, výroba léčiv, léčba, výuka)
- ✓ vyslovit podezření na nesprávný postup s následkem povinnosti provedení zdravotní pitvy
- ✓ požádat o neprovedení anatomicko-patologické a zdravotní pitvy
- ✓ podat stížnost, pokud pacient zemřel nebo ze zdravotních důvodů není sám schopen ji podat

osoby blízké (§ 22 odst. 1 OZ)

je příbuzný v řadě přímé, sourozenec a manžel nebo partner podle jiného zákona upravujícího registrované partnerství (dále jen „partner“); jiné osoby v poměru rodinném nebo obdobném se pokládají za osoby sobě navzájem blízké, pokud by újmu, kterou utrpěla jedna z nich, druhá důvodně pociťovala jako újmu vlastní. Má se za to, že osobami blízkými jsou i osoby sešvagřené nebo osoby, které spolu trvale žijí.

prokázání totožnosti osoby blízké

- povinnost prokázat svou totožnost občanským průkazem / cizinec cestovním dokladem / jiným průkazem totožnosti jestliže o to poskytovatel / zdravotnický pracovník požádá
- v pochybnostech, zda jde o osobu blízkou osvědčí tuto skutečnost čestným prohlášením
 - kontaktní údaje
 - číslo průkazu totožnosti
 - čestné prohlášení - součástí zdrav. dokumentace vedené o pacientovi

POSTAVENÍ PACIENTA A OSOB JEMU BLÍZKÝCH

Práva a povinnosti pacienta a jiných osob

práva pacienta a osob jemu blízkých

- ✓ poskytování ZS s jeho svobodným a informovaným souhlasem
- ✓ poskytování zdravotních služeb na náležitě odborné úrovni
- ✓ úctu, důstojné zacházení, na ohleduplnost v souladu s charakterem poskytovaných zdravotních služeb
- ✓ respektování soukromí při poskytování zdravotních služeb
- ✓ zvolit si poskytovatele oprávněného k poskytnutí zdravotních služeb
- ✓ vyžádat si konzultační služby od jiného poskytovatele /zdravotnického pracovníka
- ✓ být seznámen s vnitřním řádem zdravotnického zařízení lůžkové / jednodenní péče
- ✓ předem informován o ceně poskytovaných ZS nehrazených z veřejného zdravotního pojištění
- ✓ znát jména, a příjmení zdrav. pracovníků přímo zúčastněných na poskytování ZS

práva pacienta a osob jemu blízkých

✓ nepřetržitou přítomnost

- zákonného zástupce / určené zákonným zástupcem
- opatrovníka / určení opatrovníkem
- osoby blízké / určené pacientem

v souladu s jinými právními předpisy a vnitřním řádem, a nenaruší-li přítomnost těchto osob poskytnutí zdravotních služeb

- ✓ **odmítnout přítomnost osob**, které nejsou na poskytování ZS přímo zúčastněny (vč. osob připravujících se na výkon povolání zdrav. pracovníka)
- ✓ **přijímat návštěvy** ve zdrav. zařízení lůžkové nebo jednodenní péče
- ✓ přijímat duchovní péči a duchovní podporu od duchov. a nábož. společností
- ✓ na poskytování ZS v co nejméně omezujícím prostředí při zajištění kvality a bezpečí

práva pacienta a osob jemu blízkých

- **Pacient se smyslovým postižením**

- dorozumívat se způsobem pro něj srozumitelným
- prostředky, které zvolí
- tlumočení druhou osobou
- úhrada nákladů spojených s tlumočením

- **Pacient cizinec**

- tlumočení druhou osobou (výjimka slovenština)
- úhrada nákladů spojených s tlumočením

- **Pacient s postižením + vodící/asistenční pes**

- právo na doprovod a přítomnost psa v ZZ x zdravotní stav, vnitřní řád, neporušení práv ostatních pacientů

povinnosti pacienta a osob jemu blízkých

- dodržovat navržený individuální léčebný postup (pokud vyslovil souhlas)
- řídit se vnitřním řádem
- uhradit poskytovateli cenu poskytnutých ZS (poskytnuty se souhlasem)
- pravdivě informovat ošetřujícího zdrav. pracovníka o dosavadním vývoji zdravotního stavu, včetně informací o infekčních nemocech
- nepožívat během hospitalizace alkohol/ jiné návykové látky a podrobit se na základě rozhodnutí ošetřujícího lékaře v odůvodněných případech vyšetřením za účelem prokázání, zda je nebo není pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek

POSTAVENÍ PACIENTA A OSOB JEMU BLÍZKÝCH

Poskytování zdravotních služeb se souhlasem

autonomie pacienta

- ~~paternalistický model~~
- partnerský model (?!)
 - ✓ respektování právních principů nadřazených ochraně zdraví a života nemocného :
 - respekt k autonomii člověka a jeho osobnosti
 - právo na duševní a tělesnou integritu
 - ochranu dobré víry

informace o zdravotním stavu pacienta

Forma a obsah

- srozumitelným způsobem
- v dostatečném rozsahu
- o navrženém individuálním léčebném postupu
- změnách v individuálním léčebném postupu
- klást doplňující otázky, srozumitelné odpovědi
- ...

Rozsah

- ✓ příčina a původu nemoci, stadium, předpoklad vývoje
- ✓ účel, povaha, předpokládaný přínos, možné důsledky, rizika navrhovaných ZS a jednotlivých výkonů
- ✓ jiné možnosti ZS, jejich vhodnost, přínos, rizika
- ✓ další potřebná léčba
- ✓ omezení, doporučení ve způsobu života

souhlas s poskytnutím zdravotních služeb

- svobodný souhlas
 - *je-li dán bez jakéhokoliv nátlaku*
- informovaný souhlas
 - *před vyslovením souhlasu podána informace / pacient se podání informace vzdal*
- forma
 - *konkludentní*
 - *ústní*
 - *písemná*
 - *zásah do integrity, má-li být oddělena část těla, která se již neobnoví*
 - *pokud tak stanoví jiný právní předpis*
 - *pokud tak s ohledem na charakter poskytovaných ZS určí poskytovatel*
 - *souhlas s hospitalizací*

souhlas u nezletilých / omezených ve svéprávnosti

- souhlas zákonného zástupce (opatrovníka)
- zjistit názor pacienta (vnímá situaci a vyjadřuje se)
- zaznamenat do ZD názor nezl. / důvod nevyjádření
- zdravotní služby, které lze poskytovat bez souhlasu a jsou nezbytné k záchraně života / zdraví pacienta a odpírají-li rodiče / jeden z nich / jiný zákonný zástupce souhlas, rozhodne o poskytnutí ZS ošetřující lékař
- pacient starší 14 let – rozpor v názoru se zákonnými zástupci – soud

dříve vyslovené přání

Věcné podmínky platnosti

- ✓ Je k dispozici poskytovateli zdravotních služeb
- ✓ V době poskytování zdravotních služeb nastala předvídatelná situace, k níž se dříve vyslovené přání vztahuje
- ✓ Pacient je v takovém zdravotním stavu, kdy není schopen vyslovit nový souhlas nebo nesouhlas
- ✓ Dříve vyslovené přání bylo učiněno na základě písemného poučení ošetřujícím lékařem pacienta o důsledcích tohoto rozhodnutí

dříve vyslovené přání

Formální podmínky platnosti

- ✓ Písemná forma
- ✓ Úředně ověřený podpis pacienta
- ✓ Součástí dříve vysloveného přání je písemné poučení
- ✓ Dříve vyslovené přání při přijetí do péče / v průběhu hospitalizace
- ✓ Pro ZS zajišťované tímto poskytovatelem
- ✓ Zaznamená se do ZD
- ✓ Podpis pacient, zdravotnický pracovník a svědek

dříve vyslovené přání

Nelze je uplatnit

- ✓ Jde-li o nezletilé pacienty nebo pacienty s omezenou svéprávností

Není povinnost je respektovat

- ✓ Od doby jeho vyslovení došlo v poskytování ZS, k takovému vývoji, že lze důvodně předpokládat, že by pacient vyslovil souhlas

Nelze je respektovat

- ✓ Nabádá k postupům, jejichž výsledkem je aktivní způsobení smrti
- ✓ Pokud by jeho splnění mohlo ohrozit jiné osoby
- ✓ Byly započaty zdravotní výkony, jejichž přerušlení by vedlo k aktivnímu způsobení smrti

odmítnutí poskytnutí zdravotních služeb

- pacientovi, kterému byla podána informace / podání informace se vzdal a odmítá vyslovit souhlas

je opakovaně podána informace o jeho zdravotním stavu v rozsahu a způsobem, ze kterého je zřejmé, že neposkytnutí zdravotních služeb může vážně poškodit jeho zdraví nebo ohrozit život

jestliže pacient i nadále odmítá vyslovit souhlas, učiní o tom písemné prohlášení – (negativní) revers

POSTAVENÍ PACIENTA A OSOB JEMU BLÍZKÝCH

Hospitalizace a zdravotní služby bez souhlasu

hospitalizace bez souhlasu pacienta

- ✓ rozhodnutí soudu (*léčba, vyšetření*)
- ✓ zákon o ochraně veřejného zdraví (*izolace, karanténa, léčení*)
- ✓ ohrožení bezprostředně a závažným způsobem
- ✓ neodkladná péče
- ✓ nezletilý / omezený ve svéprávnosti (*podezření na týrání, zneužívání nebo zanedbávání*)
- *oznamovací povinnost – osoba blízká...policie ČR ...soud (detenční řízení)*

zdravotní služby bez souhlasu pacienta

- ✓ jen neodkladná péče
- ✓ zdravotní stav neumožňuje souhlas vyslovit
- ✓ léčba vážné duševní poruchy, pokud by v důsledku jejího neléčení došlo se vší pravděpodobností k vážnému poškození zdraví pacienta
- ✓ stanoví-li tak zákon o ochraně veřejného zdraví
- ✓ záchytnou službu

specifika nezletilých pacientů omezených ve svéprávnosti

- ZS bez souhlasu u nezletilého / omezeného ve svéprávnosti:
 - léčba vážné duševní poruchy, pokud by v důsledku jejího neléčení došlo se vší pravděpodobností k vážnému poškození zdraví pacienta
 - ZS nezbytné k záchraně života / zamezení vážného poškození zdraví
 - je u něj podezření na týrání, zneužívání, zanedbávání
 - stanoví-li tak zákon o ochraně veřejného zdraví
 - záchytnou službu

POSTAVENÍ PACIENTA A OSOB JEMU BLÍZKÝCH

Použití omezovacích prostředků

omezovací prostředky

- úchop pacienta zdravotnickými pracovníky / jinými osobami k tomu určenými poskytovatelem
- ochranné pásy nebo kurty
- umístění pacienta v místnosti určené k bezpečnému pohybu
- ochranný kabátek / vestu zamezující pohybu horních končetin pacienta
- psychofarmaka / jiné léčivé přípravky podány pacientovi silou za účelem zvládnutí chování pacienta

podmínky užití a povinnosti poskytovatele

- ✓ účelem je odvrácení bezprostředního ohrožení života, zdraví, bezpečnosti pacienta nebo jiných osob
- ✓ pouze po dobu, po kterou trvají důvody jejich použití
- ✓ pacient byl s ohledem na zdrav. stav informován o důvodech použití
- ✓ zákonný zástupce nezl. pacienta / omezeného byl bez zbytečného odkladu informován, záznam do ZD
- ✓ pacient byl pod dohledem zdravotnických pracovníků
- ✓ přijata opatření, která zabrání poškození zdraví pacienta
- ✓ použití indikoval vždy lékař
- ✓ každé použití zaznamenat do ZD, centrální evidence
- oznamovací povinnost soudu (detenční řízení)

POSTAVENÍ POSKYTOVATELE, ZDRAVOTNICKÝCH PRACOVNÍKŮ A JINÝCH ODBORNÝCH PRACOVNÍKŮ

Práva a povinnosti poskytovatele

povinnosti poskytovatele

- ✓ zdravotní služby poskytovat na náležitě odborné úrovni
- ✓ vytvořit podmínky a opatření k zajištění uplatňování práv a povinností
 - pacientů
 - dalších oprávněných osob
 - zdravotnických / jiných odborných pracovníků
- ✓ informovat pacienta o ceně ZS
- ✓ vystavit účet za uhrazené zdravotní služby
- ✓ zpracovat seznam cen poskytovaných ZS nehrazených ZP
- ✓ předat zprávu o poskytnutých ZS registrujícímu poskytovateli
- ✓ předat informace k zajištění návaznosti dalších zdrav. a sociálních služeb poskytovaných pacientovi

povinnosti poskytovatele

- ✓ informovat pacienta, že se na poskytování ZS podílí osoby získávající způsobilost k výkonu povolání, s právem pacienta odmítnout
- ✓ podílet se na zajištění LPS
- ✓ umožnit odbornou praxi vč. zdravotních výkonů a záznamů do ZD osobám připravujícím se na povolání
- ✓ přijmout pacienta k
 - izolaci, karanténě, léčení nebo lékařskému dohledu
 - ochrannému léčení nařízenému soudem
- ✓ zajistit hospitalizaci
 - nezletilých odděleně od dospělých (do 15 let)
 - žen odděleně od mužů (výjimka akutní lůžková péče intenzivní)

povinnosti poskytovatele

- ✓ umožnit pobyt zák. zástupce s hospitalizovaným nezl. pacientem
- ✓ pacienta vybavit při propuštění léčivými přípravky a zdravotnickými prostředky na 3 dny
- ✓ odůvodnit v ZD odchýlení se od medicínského postupu
- ✓ zavést interní systém hodnocení kvality a bezpečí ZS
- ✓ používání antibiotik tak, aby došlo k omezování rizika vzestupu antibiotické rezistence
- ✓ seznam zdravotních služeb, k jejichž poskytnutí je vyžadován písemný souhlas

práva poskytovatele - odmítnout pacienta

- ✓ přijetím pacienta by bylo překročeno únosné pracovní zatížení – došlo by ke snížení úrovně kvality a bezpečnosti ZS poskytovaných pacientům již přijatým
- ✓ přijetí brání provozní důvody, personální zabezpečení nebo technické a věcné vybavení zdravotnického zařízení
- ✓ není pojištěncem ZP, se kterou má poskytovatel uzavřenu smlouvu (mimo EU)

! nesmí dojít k bezprostřednímu ohrožení života / vážnému poškození zdraví pacienta ! - porod, neodkladná péče ...

práva poskytovatele – ukončit péči o pacienta

- ✓ předá pacienta do péče jiného poskytovatele se souhlasem pacienta
- ✓ pominou důvody pro poskytování zdravotních služeb
- ✓ pacient vysloví nesouhlas s veškerými ZS
- ✓ jednání pacienta:
 - závažným způsobem omezuje práva ostatních pac. , úmyslně a soustavně nedodrží navržený individuální léčebný postup
 - neřídí se vnitřním řádem (není způsobeno zdravotním stavem)
 - neposkytuje součinnost pro poskytování ZS

! nesmí dojít k bezprostřednímu ohrožení života / vážnému poškození zdraví pacienta ! - porod, neodkladná péče ...

POSTAVENÍ POSKYTOVATELE, ZDRAVOTNICKÝCH PRACOVNÍKŮ A JINÝCH ODBORNÝCH PRACOVNÍKŮ

Práva a povinnosti zdravotnických pracovníků

povinnosti zdravotnických pracovníků

- poskytovat zdravotní služby
 - s odbornou nebo specializovanou způsobilostí
 - v rozsahu odpovídajícím jeho způsobilosti, zdravotnímu stavu pacienta, na náležitě odborné úrovni
- řídit se etickými principy
- odbornou první pomoc / zajistit podle potřeby poskytnutí ZS
- zachování mlčenlivosti

práva zdravotnických pracovníků

- ✓ získat informace, že pacient je nosičem infekční nemoci
- ✓ získat informace o dalších závažných skutečnostech
- ✓ neposkytnout ZS v případě, že by došlo k přímému ohrožení jeho života / vážnému ohrožení zdraví
- ✓ odmítnout poskytnutí ZS, pokud by to odporovalo jeho svědomí nebo náboženskému vyznání (informovat poskytovatele - zajištění jiného pracovníka/ poskytovatele)
 - nemožnost odmítnutí
 - ohrožení života pacienta /vážné ohrožení
 - poskytovatel nezajistí poskytnutí ZS

POSTAVENÍ POSKYTOVATELE, ZDRAVOTNICKÝCH PRACOVNÍKŮ A JINÝCH ODBORNÝCH PRACOVNÍKŮ

Právní ochrana zdravotnických pracovníků

Formy negativního chování

- verbální napadání zdravotnického personálu, vulgarismy
- fyzické útoky vůči zdravotníkům
- vyhrožování pacientem
- stalking
- zveřejňování dehonestujících informací / fotografií na internetu
- dokumentace postupu zdravotníků pacientem na audiovizuální zařízení
- ...

Prevence

- ✓ dostatečný počet pracovníků
- ✓ odborná fyzická ostraha osob
- ✓ kamerové systémy
- ✓ simulační kurzy zvládnání násilných pacientů (kurzy sebeobrany)
- ✓ vzdělávání v komunikaci
- ✓ chování a vystupování zdravotníků
- ✓ medializace, informace na web. stránkách
- ✓ ...

Opatření / řešení následků

- přivolání ostražky
- přivolání Policie ČR
- využití nutné obrany
- zdokumentování incidentu
- oznámení policii o skutku naplňující znaky t.č. / přestupku
- občanskoprávní opatření k ochraně osobnosti

Nutná obrana

- ust. § 25 zák .č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky
- ust § 29 zák. č. 40/2009, trestní zákoník
 - Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací přímo hrozící nebo trvající útok na zájem chráněný trestním zákonem, není trestným činem.
 - Nejde o nutnou obranu, byla-li obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku.

Nutná obrana

Předpoklady:

- přímo hrozící či trvajícím útok
- protiprávnost a reálnost útoku
- přiměřenost obrany
 - zjevná nepřiměřenost obrany způsobu útoku (!)
- vlastní ochrana
- obrana napadeného

Osobnost člověka

§81 - §83 OZ

- chráněna je osobnost člověka
- ochrany požívají zejména život a důstojnost člověka, jeho zdraví ... vážnost, čest ...
- právo domáhat se, aby bylo od neoprávněného zásahu upuštěno / odstraněn následek
- souvisí-li neoprávněný zásah do osobnosti s činností v právnické osobě, může právo na ochranu jeho osobnosti uplatnit jeho jménem a souhlasem i tato právnická osoba

Osobnost člověka

právo domáhat se :

- upuštění od neoprávněného zásahu
- odstranění následku neoprávněného zásahu
- nahrazení způsobené škody
- nahrazení újmy na zdraví
- nahrazení nemajetkové újmy (způsobené duševní útrapy)

Podnět k trestnímu stíhání

- ✓ § 145 TZ – Těžké ublížení na zdraví
- ✓ § 146 TZ – Ublížení na zdraví
- ✓ § 184 TZ – Pomluva (nepravdivý údaj způsobilý značnou měrou ohrožit vážnost, poškodit v zaměstnání)
- ✓ § 353 TZ – Nebezpečné vyhrožování (usmrcením, těžkou újmou na zdraví způsobem, že to může vzbudit důvodnou obavu)
- ✓ § 354 TZ – Nebezpečné pronásledování (jednání způsobilé vzbudit důvodnou obavu o život / zdraví)
- ✓ § 358 TZ – Výtržnictví (hrubá neslušnost / na veřejně dostupném místě)
- ✓ ...

Úloha poskytovatele ZS - zaměstnavatele

- Zákon o zdravotních službách (§ 45 odst. 1)
 - Poskytovatel je povinen ... vytvořit podmínky a opatření k zajištění uplatňování práv a povinností ... zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků při poskytování ZS (*viz prevence*)
- Zákoník práce (§ 102 a násl.)
 - povinnost vytvářet bezpečné a zdraví neohrožující prac. prostředí a prac. podmínky vhodnou organizací BOZP a přijímáním opatření k předcházení rizikům (*viz prevence*)
- Občanský zákoník (§ 83 odst. 1)
 - souvisí-li neoprávněný zásah do osobnosti s činností v právnické osobě, může právo na ochranu jeho osobnosti uplatnit jeho jménem a souhlasem i tato právnická osoba (= poskytovatel ZS/zaměstnavatel)

POVINNOST MLČENLIVOSTI VE ZDRAVOTNICTVÍ

▪

vymezení tématu

- ✓ povinnost mlčenlivosti ve zdravotnictví
 - průlomové do povinnosti mlčenlivosti
 - povinnosti poskytovatele ZS a zdravotnického pracovníka
 - právní úprava

Listina základních práv a svobod

Nedotknutelnost osoby a jejího soukromí je zaručena. Omezena může být jen v případech stanovených zákonem. *(čl. 7 LZPS)*

Každý má právo na ochranu před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním nebo jiným zneužíváním údajů o své osobě. *(čl. 10 LZPS)*

Úmluva o lidských právech a biomedicíně

Ochrana soukromí a právo na informace

- *Každý má právo na ochranu soukromí ve vztahu k informacím o svém zdraví. (čl. 10)*

Zákon o zdravotních službách

(372 / 2011 Sb.)

Právo pacienta na úctu,
důstojné zacházení,
na ohleduplnost a
respektování soukromí
při poskytování zdravotních
služeb v souladu s charakterem
poskytovaných zdravotních
služeb (§28 odst3)

Poskytovatel je povinen
zachovat mlčenlivost
o všech skutečnostech,
o kterých se dozvěděl
v souvislosti s poskytováním
zdravotních služeb
(§51 odst.1)

Osobní rozsah mlčenlivosti

zdravotničtí pracovníci, JOP
(i po ukončení činnosti)

osoby získávající způsobilost k výkonu povolání
zdravotnického pracovníka / JOP

osoby oprávněné nahlížet do ZD bez souhlasu
pacienta

odborné komise podle zákona o specifických ZS

ZS v přítomnosti příslušníka Vězeňské služby
(vazba, trest odnětí svobody, zabezpečovací
detence)

osoby získávající informace o zdravotním stavu
pacienta na základě jiných právních předpisů

Věcný
rozsah
mlčenlivosti

zdravotní stav

poskytované zdravotní služby

osobní, sociální, rodinná, pracovní anamnéza

sexuální orientace, rasový/etnický původ,
náboženské vyznání, zvyklosti, návyky ...

názor, úsudek, přesvědčení, ...

Zdroje

forma

informací

sdělení pacienta

sdělení jiných osob (rodina, jiný poskytovatel ZS, ...)

mluvené slovo

písemné záznamy

obrazové, audiovizuální záznamy,...

Za porušení povinné mlčenlivosti se nepovažuje

- ✓ zajištění návaznosti poskytovaných ZS
- ✓ zproštění mlčenlivosti pacientem / zák. zástupcem
- ✓ údaje sdělované na základě právních předpisů bez souhlasu pacienta
- ✓ pro potřeby trestního řízení způsobem stanoveným právními předpisy
- ✓ plnění zákonem uložené povinnosti překazit / oznámit spáchání trestného činu
- ✓ skutečnosti sdělované poskytovatelem, zdrav. pracovníkem, JOP v nezbytném rozsahu pro ochranu vlastních práv, vč. řízení příslušné komory

Zproštění mlčenlivosti pacientem

- pacient může určit osoby nebo vyslovit zákaz poskytovat informace o zdravotním stavu kterékoliv osobě kdykoliv po přijetí do péče
- zákaz se nepoužije na podávání informací, popřípadě na sdělování údajů, které mohou být sděleny bez souhlasu pacienta podle tohoto zákona nebo jiných právních předpisů
- záznam do ZD

Údaje sdělované na základě ZoZS

pečující osoby

- zdravotní stav / povaha onemocnění pacienta

osoby blízké

- aktuální zdravotní stav
- v zájmu ochrany jejich zdraví
- po smrti pacienta

osoby, které přišli s pacientem do styku

- rozhodné pro ochranu jejich zdraví

Oprávnění nahlížení do ZD

- ✓ pacient, zákonný zástupce / opatrovník
- ✓ osoby určené pacientem, zák. zástupcem, opatrovníkem, pěstoun, jiná pečující osoba
- ✓ osoby blízké zemřelému pacientovi
- ✓ zdravotníci a jiní odborní pracovníci
- ✓ další zaměstnanci poskytovatele
- ✓ správní orgán (přezkoumání lékař. posudku, převzetí ZD, kontrola)
- ✓ zdravotní pojišťovny
- ✓ pro účely sociálního zabezpečení
- ✓ SÚKL, SÚJB
- ✓ NZIS
- ✓ soudní znalci ve zdrav. oborech
- ✓ orgán ochrany veřejného zdraví
- ✓ hodnocení kvality, bezpečí, klin. auditů
- ✓ Veřejný ochránce práv
- ✓ Evropský výbor pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení
- ✓ inspektoři – inspekce klinic. hodnocení léčivých přípravků
- ✓ patientský souhrn – zdrav. pracovníci poskytovatele jiného státu EU prostř. příslušného národ. kontaktního místa
- ✓ osoby získávající způsobilost k výkonu povolání zdrav. pracovníka, JOP a pedagogové

Ohlašovací povinnost / informace na vyžádání

- Orgány činné v trestním řízení
- Orgány soc. práv. ochrany dítěte
- Matrika
- Zdravotní pojišťovny
- Orgány veřejného zdraví
- Soud v civilním řízení
- Celní úřad
- Státní ústav pro kontrolu léčiv
- Státní úřad pro jadernou bezpečnost
- Správa sociálního zabezpečení
- Zaměstnavatelé pacientů
- Úřad práce (Inspektorát práce)
- Veřejný ochránce práv
- Jiní poskytovatelé ZS, etická komise
- ČLK, ČStK
- Ministerstvo zdravotnictví
- NZIS
- krajské úřady
- ministerstva obrany, vnitra, spravedlnosti
- Obecní úřad obce s rozšířenou působností
- Úřad pro civilní letectví
- ...další

Orgány činné v trestním řízení

(§ 8/1,5 TR)

Státní orgány, **právnícké a fyzické osoby jsou povinny** bez zbytečného odkladu, a nestanoví-li zvláštní předpis jinak, i bez úplaty **vyhovovat dožádáním orgánů činných v trestním řízení** při plnění jejich úkolů...

Nestanoví-li zvláštní zákon podmínky, za nichž lze pro účely trestního řízení sdělovat informace, které jsou podle takového zákona utajovány, nebo na něž se vztahuje povinnost mlčenlivosti, lze tyto informace pro trestní řízení vyžadovat po předchozím souhlasu soudce ...

Nepřekážení trestného činu (§ 367 TZ)

Kdo se hodnověrným způsobem dozví, že jiný připravuje nebo páchá trestný čin a spáchání nebo dokončení takového TČ nepřekazí ...
překazít TČ lze i jeho včasným oznámením státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu

vraždy, zabití, těžkého ublížení na zdraví, mučení a jiného nelidského a krutého zacházení, nedovoleného přerušení těhotenství bez souhlasu těhotné ženy, neoprávněného odebrání tkání a orgánů, znásilnění, pohlavního zneužití, týrání svěřené osoby, ...

Neoznámení trestného činu (§ 368 TZ)

Kdo se hodnověrným způsobem dozví, že jiný spáchal trestný čin
a takový TČ neoznámí bez odkladu státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu

vraždy, těžkého ublížení na zdraví, mučení a jiného nelidského a krutého zacházení, týrání svěřené osoby...

Policie ČR / státní zastupitelství

- ✓ vydání a odnětí věci
- ✓ podání vysvětlení
- ✓ osoby hledané / pohřešované
- ✓ totožnost neznámé mrtvoly
- ✓ vyšetření na návykovou látku
- ✓ držitel zbraně
- ✓ nevěrohodnost receptu
- ✓ poskytnutí ZS pacientovi v trestu domácího vězení
- ✓ výslech svědka se zákonnou povinností mlčenlivosti
- ✓ informace o „spolu“pacientech
- ✓ ... další

ZA PODMÍNEK STANENÝCH PRÁVNÍMI PŘEDPISY !

Sankce za porušení povinnosti mlčenlivosti

Zákon o zdravotních službách

- poruší povinnost mlčenlivosti, vést, uchovávat, nakládat se ZD ...
- umožní nahlížet v rozporu se ZoZS, neprovede záznam ...
 - pokuta až 1 mil. Kč / 500 tis. Kč

Občanský zákoník

- náhrada škody, újmy ...

Trestní zákoník

- TČ neoprávněné nakládání s os. údaji
- TČ neoprávněný přístup k počítačovému systému
- ...

Zákon o ČLK, ČSK, ČLéK

- povinnost člena vykonávat své povolání odborně, v souladu s jeho etikou a způsobem stanoveným zákony
- komory jsou oprávněny uplatňovat disciplinární pravomoc

Zákoník práce

- Náhrada škody
- Ukončení pracovního poměru

NAKLÁDÁNÍ SE ZDRAVOTNICKOU DOKUMENTACÍ

Právní úprava

- Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách
- Vyhláška MZ č. 98/2012 Sb., o zdravotnické dokumentaci
 - minimální obsah jednotlivých částí ZD
 - součásti ZD
 - zásady pro uchování ZD
 - postup při jejím vyřazování a zničení po uplynutí doby uchování
 - doby uchování ZD

Zdravotnická dokumentace

Soubor informací

- vztahujících se k pacientovi, o němž je vedena

Povinnost vedení zdrav. dokumentace

- poskytovatel je povinen vést a uchovávat zdravotnickou dokumentaci a nakládat s ní podle zákona o zdravotních službách a jiných právních předpisů

Výjimky z povinnosti vést ZD

při poskytování zdravotních výkonů v rámci preventivní péče mimo zdravotnické zařízení není poskytovatel povinen vést zdravotnickou dokumentaci

➤ *mimo zdravotnické zařízení mohou být poskytovány zdravotní výkony v rámci preventivní péče zaměřené na předcházení onemocnění a jeho včasné rozpoznání, a to na základě povolení uděleného krajským úřadem*

poskytování lékárenské péče v lékárně

Obsah zdravotnické dokumentace

- ✓ identifikační údaje poskytovatele
- ✓ identifikační údaje pacienta, pohlaví pacienta
- ✓ informace o zdravotním stavu pacienta, průběhu a výsledku poskytovaných ZS, dalších významných okolnostech
- ✓ rodinná, osobní, pracovní, sociální anamnéza
- ✓ údaje vztahující se k úmrtí pacienta
- ✓ další údaje podle ZZS / jiných práv. předpisů
 - písemný souhlas s poskytnutím ZS
 - záznam o odmítnutí poskytnutí ZS
 - záznam o dříve vysloveném přání
 - záznam o souhlasu s poskytováním informací ... a jiné

Forma vedení zdravotnické dokumentace

- ✓ v listinné podobě
- ✓ v elektronické podobě
- ✓ kombinace listinné
a elektronické podoby

Způsob vedení zdravotnické dokumentace

- průkazně, pravdivě, čitelně
 - průběžně doplňována
 - jednotlivé zápisy bez zbytečného odkladu
 - opravy novým zápisem
- !** *„nedostatky ve zdrav. dokumentaci nelze přičítat k tíži pacienta“*
(VS Olomouc 1Co 238/2013)

Nahlížení

do

zdravotnické

dokumentace

- ✓ pacient, zákonný zástupce /opatrovník pacienta
- ✓ osoby určené pacientem, zákon. zástupcem, opatrovníkem
- ✓ pěstoun / jiná pečující osoba
- ✓ omezení - záznamy autorizovaných psycholog. metod a popis léčby psychoterapeutickými prostředky pouze v rozsahu záznamu popisu příznaků onemocnění, diagnózy, popisu terapeut. přístupu a interpretace výsledků testů
- ✓ osoby blízké zemřelému pacientovi
 - *v přítomnosti zaměstnance pověřeného poskytovatelem*
 - *nahlížet, pořizovat si její výpisy nebo kopie*

Nahlížení do ZD bez souhlasu pacienta

- osoby se způsobilostí k výkonu zdrav. povolání, JOP, další zaměstnanci poskytovatele
 - ✓ v přímé souvislosti s poskytováním ZS
 - ✓ v rozsahu nezbytně nutném pro výkon povolání
 - ✓ z důvodu splnění úkolů podle ZoZS nebo jiných právních předpisů
 - ✓ při hodnocení správného postupu při poskytování zdravotních služeb
- další osoby taxativně vymezeny ZoZS

Další osoby oprávněné k nahlížení do ZD bez souhlasu pacienta

- ✓ správní orgán (přezkoumání lékař. posudku, převzetí ZD, kontrola)
- ✓ zdravotní pojišťovny
- ✓ pro účely sociálního zabezp.
- ✓ SÚKL, SÚJB
- ✓ NZIS
- ✓ soudní znalci ve zdrav. oborech
- ✓ orgán ochrany veřejného zdraví
- ✓ hodnocení kvality, bezpečí, klin. audity
- ✓ Veřejný ochránce práv
- ✓ Evropský výbor pro zabránění mučení a nelidskému zacházení
- ✓ inspektoři – inspekce klinic. hodnocení léčivých přípravků
- ✓ patientský souhrn – zdrav. prac. poskytovatele státu EU prostř. příslušného národ. kontakt. místa

Nahlížení do ZD bez souhlasu pacienta

- ✓ Osoby získávající způsobilost k výkonu povolání zdravotnického pracovníka / JOP / pedagogové
 - v rozsahu nezbytně nutném pro zajištění výuky
 - jestliže pacient nahlížení prokazatelně nezakázal
 - bez možnosti provádění kopií, výpisů, opisů

Nahlížení do ZD - lhůty

pacient, zák. zástupce, osoby určené

- nahlížení neprodleně, výpis/kopie do 30 dnů
- není-li poskytovatel schopen zajistit nahlížení do ZD
 - pořídí kopii ZD do 5 dnů ode dne, kdy sdělil, že nahlížení nelze zajistit / v jiné dohodnuté lhůtě
 - nelze požadovat úhradu

jiné oprávněné osoby

- do 15 dnů od obdržení písemné žádosti
- ve lhůtě podle jiného právního předpisu
- v jiné dohodnuté lhůtě

Zpoplatnění výpisů / kopií zdravotnické dokumentace

- úhrada max. ve výši nákladů spojené s pořízením výpisu nebo náklady vynaložené na pořízení kopie
 - ceník musí být umístěn na místě veřejně přístupném pacientům
 - za odeslání max. úhrada ve výši nákladů odeslání
 - nestanoví-li jiný právní předpis jinak
- nebo
- není-li hrazeno z veřejného zdravotního pojištění

Povinnost nahlížejících do ZD

- prokázat svou totožnost občanským průkazem / cestovním dokladem / jiný průkaz totožnosti
- v pochybnostech čestné prohlášení osob blízkých
- potvrzení totožnosti pacientem
- prokázat příslušnost ke správnému orgánu / instituci nebo předložit písemné pověření
 - prokázat svou totožnost průkazem totožnosti / jiným dokladem s fotografií
- *Poskytovatel ZS - záznam do ZD o nahlížení*

Povinnost uchovávání zdravotnické dokumentace

povinnost uchovávat po stanovenou dobu

- „startovací událost“ – rozhodná pro počítání doby
 - ✓ poslední záznam, změna poskytovatele, narození / úmrtí pacienta, poslední poskytnutí péče, ...
- doba uchovávání (5 let, ...)
- vyřazovací znak – hodnota ZD pro další poskytování ZS a způsob zacházení po uplynutí doby uchování
 - ✓ „S“ (stoupa, skart) - po uplynutí doby uchování se ZD navrhne ke zničení
 - ✓ „V“ (výběr) – nelze v době vzniku hodnotu určit

Povinnost vyřazování zdravotnické dokumentace

- **povinnost vyřazovat**
- **skartační řízení**
 - posuzování a plánovitý výběr ZD, která je nadále pro poskytování ZS nepotřebná
 - ve lhůtách určených poskytovatelem, nejdéle jednou za 5 let komplexně za celého poskytovatele
 - předmětem je veškerá ZD, u které uplynula doba uchování
- **bez skartačního řízení nelze zničit**

Povinnost zničení zdravotnické dokumentace

- ZD určená k vyřazení musí být zničena
- zničení = znehodnocení takovým způsobem, aby byla znemožněna rekonstrukce a identifikace obsahu
- poskytovatel ZS pořídí a uchovává písemný záznam
 - soupis zničené ZD
 - kdy, jak a kým byla ZD zničena
 - soupis obsahuje identifikační údaje pacienta
 - písemný záznam se uchovává bez časového omezení

Sankce

zákon o zdravotních službách

- porušení povinnosti vést, uchovávat, nakládat se ZD
 - neumožnění přístupu /nahlížení do ZD oprávněným osobám
 - umožnění nahlížení do ZD v rozporu se ZoZS
 - nepořízení výpisu / kopii ZD oprávněným osobám
 - neprovedení záznamu o nahlédnutí do ZD
 - poskytovatel nevede ZD / vede ZD v rozporu s práv. předpisy
 - *pozastavení / odejmutí oprávnění k poskytování ZS*
- *pokuta až 500 tis. Kč / 100 tis. Kč*

Sankce

Občanský zákoník

- Náhrada škody a nemajetkové újmy
- Soud může rozhodnout o obrácení důkazního břemena ohledně prokazování (ne)splnění některého z předpokladů odpovědnosti za újmu (nálezn IV.ÚS 14/17)

Trestní zákoník

- Neoprávněné nakládání s osobními údaji
- Neoprávněný přístup k počítačovému systému
- ... další

Právní odpovědnost při poskytování zdravotních služeb

povinnost poskytovatele zdravotních služeb (§ 45 odst. 1 ZoZS)

poskytovat zdravotní služby na náležitě odborné úrovni,
vytvořit podmínky a opatření
k zajištění uplatňování práv a povinností
pacientů a dalších oprávněných osob,
zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků
při poskytování zdravotních služeb.

postup lege artis (§ 4 odst. 5 ZoZS)

Náležitou odbornou úrovní se rozumí poskytování zdravotních služeb

podle pravidel vědy a uznávaných medicínských postupů,
při respektování individuality pacienta,
s ohledem na konkrétní podmínky
a objektivní možnosti.

povinnost zdravotnického pracovníka

(§ 49 odst. 1 písm. a)

poskytovat zdravotní služby,

ke kterým získal odbornou nebo specializovanou způsobilost podle jiných právních předpisů,

v rozsahu odpovídajícím jeho způsobilosti,

zdravotnímu stavu pacienta,

na náležité odborné úrovni

a řídit se etickými principy

obecné předpoklady vzniku odpovědnosti

- ✓ protiprávní jednání (v rozporu s objektivním právem)
- ✓ škodlivý následek (újma – majetková, nemajetková)
- ✓ příčinná souvislost mezi protiprávním jednáním a škodlivým následkem
- ✓ *zavinění – v úmyslu, z nedbalosti (vyjma objektivní odpovědnosti)*

funkce právní odpovědnosti

- Reparační
 - odčinění škodlivého následku
- Satisfakční
 - kompenzace nemajetkové újmy – dosažení zadostučinění (např. omluva, finanční náhrada za útrapy)
- Represivní
 - potrestání škůdce za protiprávní jednání
- Preventivní
 - předcházení nežádoucímu jednání, za které hrozí sankce

vyloučení protiprávnosti

- **Nutná obrana**

- kdo odvrací od sebe nebo od jiného bezprostředně hrozící nebo trvající protiprávní útok a způsobí přitom útočnickovi újmu, není povinen k její náhradě
- neplatí
 - hrozba újmy zjevně jen nepatrná
 - obrana je zcela zjevně nepřiměřená

vyloučení protiprávnosti

- **Krajní nouze**

- kdo odvrací od sebe nebo od jiného přímo hrozící nebezpečí újmy, není povinen k náhradě újmy tím způsobené, nebylo-li za daných okolností možné odvrátit nebezpečí jinak
- neplatí
 - vyvolal-li nebezpečí vlastní vinou sám jednající

typy odpovědnosti

Občanskoprávní

Trestní

Správní

Pracovněprávní

Disciplinární

**Občanskoprávní odpovědnost
při poskytování zdravotních služeb
(zák. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník)**

odpovědný subjekt

- za škody a za újmy na zdraví vzniklé v souvislosti s poskytováním zdravotních služeb je odpovědným subjektem (občanskoprávní odpovědnost !)
 - poskytovatel zdravotních služeb (právnícká nebo fyzická osoba)

prevence

- Vyžadují-li to okolnosti případu nebo zvyklosti soukromého života, je každý povinen počínat si při svém konání tak, aby nedošlo k nedůvodné újmě na svobodě, životě, zdraví nebo na vlastnictví jiného.
- Povinnost zakročit na ochranu práv jiného má každý, kdo má kontrolu nad nebezpečnou situací.
- Stejnou povinnost má ten, kdo může podle svých možností a schopností snadno odvrátit újmu.

porušení dobrých mravů

- škůdce,
který poškozenému způsobí škodu
úmyslným porušením dobrých mravů,
je povinen ji nahradit

porušení zákona

Povinnost k náhradě škody:

- škůdce, který vlastním zaviněním poruší povinnost stanovenou zákonem a zasáhne tak do absolutního práva poškozeného
- škůdce, který zasáhne do jiného práva poškozeného zaviněným porušením zákonné povinnosti, která takové právo chrání

porušení smluvní povinnosti

poruší-li strana povinnost ze smlouvy,
nahradí škodu z toho vzniklou

- druhé straně
- osobě, jejímuž zájmu mělo splnění sloužit

škoda způsobená věcí

kdo je povinen někomu něco plnit a použije při tom **vadnou věc**

- nahradí škodu způsobenou vadou věci
- to platí i **v případě poskytnutí zdravotnických, sociálních, veterinárních a jiných biologických služeb**
- nevztahuje se na nesprávně zvolenou věc
- způsobí-li škodu věc sama od sebe, nahradí škodu ten, kdo nad věcí měl mít dohled. (lze se zprostit)

škoda způsobená informací nebo radou

Kdo se hlásí jako příslušník určitého stavu nebo povolání k odbornému výkonu nebo jinak vystupuje jako odborník

- nahradí škodu, způsobí-li ji neúplnou nebo nesprávnou informací nebo škodlivou radou
- danou za odměnu v záležitosti svého vědění nebo dovednosti

způsob a rozsah náhrady škody

- škoda se nahrazuje **uvedením do předešlého stavu**
- není-li to dobře možné, anebo žádá-li to poškozený, hradí se škoda **v penězích**
- **nemajetková újma** se odčiní přiměřeným **zadostiučiněním**
- **zadostiučinění** musí být poskytnuto **v penězích**, nezajistí-li jeho jiný způsob **skutečné a dostatečně účinné odčinění** způsobené újmy
- hradí se **skutečná škoda** a to, co poškozenému ušlo (**ušlý zisk**)

náhrada újmy na zdraví

- plně vytrpěné **bolesti** a další nemajetkové újmy
- **ztížení společenského uplatnění**
 - ✓ vznikla-li poškozením zdraví překážka lepší budoucnosti poškozeného
 - ✓ nelze-li výši náhrady takto určit, stanoví se podle zásad slušnosti

rozsah náhrady škody - usmrcení

- Při usmrcení nebo zvláště závažném ublížení na zdraví odčiní škůdce **duševní útrapy**
 - **manželu, rodiči, dítěti nebo jiné osobě blízké**
 - **peněžitou náhradou vyvažující plně jejich utrpení**
 - **nelze-li** výši náhrady takto určit, stanoví se podle zásad slušnosti

rozsah náhrada škody

- **účelně vynaložené náklady**
 - spojené s péčí o zdraví poškozeného
 - s péčí o jeho osobu
 - nebo jeho domácnost
- **přiměřené náklady spojené s pohřbem** tomu, kdo je vynaložil
- **náhrada za ztrátu na výdělku** po dobu pracovní neschopnosti poškozeného
- **náhrada za ztrátu na důchodu** náleží poškozenému ve výši
- **při usmrcení** hradí škůdce peněžitým důchodem **náklady na výživu pozůstalým**

Trestněprávní odpovědnost při poskytování zdravotních služeb

**(zák. č. 40/2009 Sb., trestní zákoník
zák. č. 141/1961 Sb., trestní řád)**

trestněprávní odpovědnost

- **Předpoklady:**

- zákonem chráněný společenský zájem
- existence trestního jednání
- trestně odpovědná osoba
- zaviněné jednání (úmysl, nedbalost)

- **Trestným činem je** protiprávní čin, který trestní zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v takovém zákoně.

odpovědný subjekt

- **za trestné činy**

spáchané v souvislosti s poskytováním zdravotních služeb

je odpovědným subjektem - **trestněprávní odpovědnost (!)**

- **zdravotnický pracovník**

- poskytovatel zdravotních služeb (právnícká nebo fyzická osoba)

trestný čin je spáchán úmyslně, jestliže pachatel

- **chtěl** způsobem uvedeným v trestním zákoně porušit nebo ohrožit zájem chráněný takovým zákonem, nebo
- **věděl**, že svým jednáním může takové porušení nebo ohrožení způsobit, a pro případ, že je způsobí, byl s tím srozuměn.

trestný čin je spáchán z nedbalosti, jestliže pachatel

- **věděl**, že může způsobem uvedeným v trestním zákoně porušit nebo ohrozit zájem chráněný takovým zákonem, ale bez přiměřených důvodů **spoléhal, že** takové porušení nebo ohrožení **nezpůsobí**, nebo
- **nevěděl**, že svým jednáním může takové porušení nebo ohrožení způsobit, ač o tom vzhledem k okolnostem a k svým osobním poměrům **vědět měl a mohl**.

vyloučení protiprávnosti

- **krajní nouze**

- čin jinak trestný, kterým někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému trestním zákonem, není trestným činem

- **nutná obrana**

- čin jinak trestný, kterým někdo odvrací přímo hrozící nebo trvajícím útok na zájem chráněný trestním zákonem, není trestným činem (přiměřenost!)

- **svolení poškozeného**

- není trestným činem jednání na základě svolení osoby, jejíž zájmy jsou činem dotčeny (např. svolení k lékařskému zákroku)
- neplatí pro souhlas k ublížení na zdraví nebo usmrcení

- **přípustné riziko**

- př. společensky prospěšná činnost, která ohrozí/ poruší zájem chráněný trestním zákonem

- **oprávněné použití zbraně**

- použití zbraně v mezích stanovených právním předpisem

trestné činy ve zdravotnictví (např.)

- § 140 TZ Vražda
- § 141 TZ Zabití
- § 144 TZ Účast na sebevraždě
- § 145 TZ Těžké ublížení na zdraví
- § 146 TZ Ublížení na zdraví
- § 170 TZ Zbavení osobní svobody
- § 171 TZ Omezení osobní svobody
- § 180 TZ Neoprávněné nakládání s osobními údaji
- § 181 TZ Poškození cizích práv
- § 230 TZ Neoprávněný přístup k počítačovému systému
- § 367 TZ Nepřekážení trestného činu
- § 368 TZ Neoznámení trestného činu

druhy trestů

a) **odnětí svobody**

b) **domácí vězení**

c) **obecně prospěšné práce**

d) propadnutí majetku

e) **peněžitý trest**

f) propadnutí věci

g) **zákaz činnosti**

h) zákaz držení a chovu zvířat

i) zákaz pobytu

j) zákaz vstupu na sport., kulturní
a jiné společenské akce

k) ztrátu čest.titulů/ vyznamenání

l) ztrátu vojenské hodnosti,

m) vyhoštění

správní odpovědnost

při poskytování zdravotních služeb

(např. zák. č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách)

přestupky a správní delikty

Např. dle zákona o zdravotních službách:

- nepředání údaje do NZIS
 - neumožnění přítomnosti jiných osob při poskytování zdravotních služeb
 - nepředání kopie ZD jinému poskytovateli
 - neumožnění přítomnosti jiných osob při poskytování ZS
 - umožnění přítomnosti jiných osob a pacient jejich přítomnost odmítl
 - neumožnění pacientovi přijímat návštěvy v ZZ
 - poskytnutí ZS bez souhlasu
 - a další
- *pokuta 50 tis. - 1 mil Kč*

odpovědný subjekt

- **Za přestupky a správní delikty**

spáchané v souvislosti s poskytováním zdravotních služeb

je odpovědným subjektem - **správní odpovědnost (!)**

- **poskytovatel zdravotních služeb** (právnícká nebo fyzická osoba)
- výjimečně zdravotnický pracovník

**Disciplinární odpovědnost
při poskytování zdravotních služeb
(zák. č. 220/1991 Sb., o České lékařské komoře,
České stomatologické komoře a České
lékárnické komoře)**

disciplinární odpovědnost

- **Profesní samospráva** - Česká lékařská komora, Česká stomatologická komora, Česká lékárnická komora
- Povinnosti člena komory např.:
 - ✓ vykonávat své povolání odborně, v souladu s jeho etikou a způsobem stanoveným zákony
 - ✓ oznámit příslušným orgánům komory změny související s výkonem lékařského nebo lékárnického povolání
 - ✓ v případech stanovených komorou uzavřít odpovědnostní pojištění
- Sankce (disciplinární opatření)
 - pokuta do 30000 Kč
 - vyloučení z ČLK - nemožnost vykonávání povolání lékaře

Pracovněprávní odpovědnost při poskytování zdravotních služeb

(zák. č. 262/2006 Sb., zákoník práce)

pracovněprávní odpovědnost zaměstnance

- Předpoklady
 - existence škody
 - zavinění
 - porušení povinností při plnění pracovního úkolů nebo v přímé souvislosti s ním
 - příčinná souvislost
- Sankce - náhrady škody, pracovněprávní postihy

obecná povinnost nahradit škodu

- **zaměstnanec** je povinen nahradit zaměstnavateli škodu, kterou mu způsobil **zaviněným porušením povinností při plnění pracovních úkolů** nebo **v přímé souvislosti** s ním
- porušení povinností ze strany zaměstnavatele povinnost poměrně omezí
- skutečná škoda, v penězích, uvedení v předešlý stav
- **nedbalost - čtyřapůlnásobek** průměrného měsíčního výdělku
- **úmysl, opilost**, zneužití jiných návykových látek – **bez omezení**

nesplnění povinnosti k odvrácení škody

- vědomé neupozornění nadřízeného vedoucího zaměstnance na škodu hrozící zaměstnavateli
- nezakročení proti hrozící škodě, ačkoliv by tím bylo zabráněno bezprostřednímu vzniku škody
- zaměstnavatel může požadovat podíl na náhradě škody
- náhrada max. trojnásobek průměrného měsíčního výdělku

schodek na svěřených hodnotách

- **dohoda o odpovědnosti** k ochraně hodnot svěřených zaměstnanci k vyúčtování
- hotovost, ceniny, zboží, zásoby materiálu nebo jiné hodnoty, které jsou předmětem obratu nebo oběhu
- možnost zaměstnance osobně disponovat po celou dobu
- **náhrada škody v plné výši**
- více zaměstnanců - podíl náhrady, omezení jednonásobek (vyjma vedoucího a zástupce)

ztráta svěřených věcí

- zaměstnanec je povinen nahradit škodu způsobenou ztrátou nástrojů, ochranných pracovních prostředků a jiných podobných věcí, které mu zaměstnavatel svěřil na **písemné potvrzení**
- cena přesahuje 50.000 Kč na základě **dohody o odpovědnosti** za ztrátu svěřených věcí
- **náhrada škody v plné výši**

VYBRANÁ USTANOVENÍ ZÁKONÍKU PRÁCE

ZÁKLADNÍ ZÁSADY

- ochrana postavení zaměstnance
- uspokojivé a bezpečné podmínky při výkonu práce
- spravedlivé odměňování
- řádný výkon práce – oprávněné zájmy zaměstnavatele
- rovné zacházení, zákaz diskriminace
- odchylná úprava, jestliže to ZP výslovně nezakazuje nebo z povahy jeho ustanovení nevyplývá, že se od něj není možné odchýlit
- zapracované předpisy EU – změna jen ve prospěch zaměstnance
- povinnosti vždy smlouvou, ostatní vnitřním předpisem

SMLUVNÍ STRANY ZÁKLADNÍCH PRACOVNĚPRÁVNÍCH VZTAHŮ

- Zaměstnanec

fyzická osoba, která se zavázala k výkonu závislé práce v základním pracovněprávním vztahu

- 15 let věku
- po dni ukončení povinné školní docházky

- Zaměstnavatel

osoba, pro kterou se fyzická osoba zavázala k výkonu závislé práce v základním pracovněprávním vztahu

- právnická nebo fyzická osoba

ZALOŽENÍ PRACOVNÍHO POMĚRU

- založen pracovní smlouvou / jmenováním / volbou
- odstoupení – písemně, jen dokud zaměstnanec nenastoupil do práce
- pracovní poměr vzniká dnem, který byl sjednán v pracovní smlouvě jako den nástupu do práce / uveden jako den jmenování

PRACOVNÍ SMLOUVA

- druh práce
- místo(a) výkonu práce
- den nástupu do práce

- písemně
- jedno vyhotovení každá smluvní strana
- zaměstnanec v dalším pracovněprávním vztahu nesmí vykonávat práce, které jsou stejně druhově vymezeny

ZKUŠEBNÍ DOBA

- sjednat písemně
- max. 3 měsíce / 6 u vedoucího zaměstnance / max. 1/2 sjednané doby pracovního poměru
- nemůže být prodlužována
- nemůže být sjednávána dodatečně
- prodlužuje se o dobu překážek v práci

TRVÁNÍ PRACOVNÍHO POMĚRU

- doba neurčitá
 - není-li výslovně sjednána určitá
- doba určitá
 - max. 3 roky ode dne vzniku pracovního poměru
 - max. 2x opakování prodloužení
 - přetržka min. 3 roky
 - výjimka – zvláštní práv. předpis, odbory

SKONČENÍ PRACOVNÍHO POMĚRU

- pracovní poměr může být rozvázán
 - výpovědí
 - dohodou
- okamžitým zrušením
- zrušením ve zkušební době
- uplynutím sjednané doby
- dnem zrušení povolení k pobytu, vyhoštěním, skončením povolení k zaměstnání cizince na území ČR
- zánik smrtí zaměstnance
- zánik smrtí zaměstnavatele (fyzické osoby)

DOHODA

- sjednaným dnem
- písemně
- po jednom vyhotovení každá smluvní strana

VÝPOVĚĎ

- zaměstnavatel i zaměstnanec
- důvody x bez uvedení důvodu
- písemně a doručena
- odvolána se souhlasem (písemně)
- výpovědní doby stejné, min 2 měsíce, prodloužena písemně po dohodě, počátek běhu lhůty

VÝPOVĚĎ ZAMĚSTNAVATELE

- ruší-li se zaměstnavatel nebo jeho část
- přemísťuje-li se zaměstnavatel nebo jeho část
- stane se nadbytečným - rozhodnutí zaměstnavatele o změně jeho úkolů, tech. vybavení, o snížení stavu zaměstnanců -zvýšení efektivity práce nebo jiných organizačních změnách
- nesmí-li zaměstnanec podle lékařského posudku konat dosavadní práci pro pracovní úraz, onemocnění nemocí z povolání
- pozbyl-li zaměstnanec vzhledem ke svému zdravotnímu stavu dlouhodobě zdravotní způsobilost

VÝPOVĚĎ ZAMĚSTNAVATELE

- nesplňuje-li zaměstnanec předpoklady stanovené předpisy pro výkon práce, neuspokojivé pracovní výsledky - 12 měsíců písemně vyzván k odstranění
- jsou-li dány důvody pro okamžité zrušení prac. poměru / závažné porušení povinnosti / soustavné méně - 6 měsíců písemně upozorněn na možnost výpovědi
- porušení povinnosti zvláště hrubým způsobem při dodržování režimu práce neschopného zaměstnance prvních 14/21 kalendářních dnů

ZÁKAZ VÝPOVĚDI

- v ochranné době
- dočasně práce neschopným
- při výkonu vojenského cvičení
- dlouhodobě plně uvolněn pro výkon veřejné funkce
- zaměstnankyně těhotná, MD, RD
- zdravotně dočasně nezpůsobilým pro noční práci

Zákaz výpovědi se nevztahuje

- ✓ pro organizační změny
- ✓ důvody pro okamžitě zrušit pracovní poměr
- ✓ porušení povinnosti vyplývajících z právních

OKAMŽITÉ ZRUŠENÍ PRACOVNÍHO POMĚRU

zaměstnavatel

- pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin k nepodmíněnému trestu odnětí svobody na dobu delší než 1 rok
- pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin spáchaný při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním k nepodmíněnému trestu odnětí svobody na dobu nejméně 6 měsíců
- porušil-li zaměstnanec povinnost vyplývající z právních předpisů vztahujících se k jím vykonávané práci zvláště hrubým způsobem

OKAMŽITÉ ZRUŠENÍ PRACOVNÍHO POMĚRU

zaměstnanec

- podle lékařského posudku nemůže dále konat práci
- zaměstnavatel mu nevyplatil mzdu nebo plat do 15 dnů po uplynutí termínu splatnosti
- náhrada - průměrný výdělek – výpověď

ZRUŠENÍ PACOVNÍHO POMĚRU VE ZKUŠEBNÍ DOBĚ

- z jakéhokoliv důvodu / bez udání důvodu
- zrušení písemně
- dnem doručení / den pozdější uvedený ve zrušení
- zákaz prvních 14 dnů PN

ODSTUPNÉ

- do 1 roku – jednonásobek
- 1 – 2 roky – dvojnásobek
- 2 roky a více – trojnásobek
- pracovní úraz/nemoc z povolání - dvanáctinásobek

DOHODA O PROVEDENÍ PRÁCE (DPP)

DOHODA O PRACOVNÍ ČINNOSTI (DPČ)

- písemně
- limitace - DPP 300 hodin
- - DPČ polovina týdenní pracovní doby
- výkon práce nesmí přesáhnout 12 hod. během 24 hod. po sobě jdoucích
- 15denní výpovědní doba

TÝDENNÍ PRACOVNÍ DOBA

- činí 40 hodin týdně
- s třísměnným a nepřetržitým pracovním režimem 37,5 hodiny týdně
- s dvousměnným pracovním režimem 38,75 hodiny týdně
- kratší pracovní doba
 - sjednaná, odpovídající mzda / plat

ROZVRŽENÍ PRACOVNÍ DOBY

- rozvrhuje zaměstnavatel a určí začátek a konec směn
- povinnost písemný rozvrh týdenní pracovní doby, seznámení 2 týdny předem
- délka směny nesmí přesáhnout 12 hodin
- pružná pracovní doba

PŘESTÁVKA NA JÍDLO A ODDECH

- nejdéle po 6/4,5 hodinách nepřetržité práce
- nejméně 30 minut, její část nejméně 15 minut
- práce, které nemohou být přerušeny – započítává se do pracovní doby

ODPOČINEK MEZI SMĚNAMI

- nepřetržitě 12 hodin během 24 hodin po sobě jdoucích
- zkrácen až na 8 hodin - následující odpočinek mu bude prodloužen o dobu zkrácení tohoto odpočinku
 - v nepřetržitých provozech, při nerovnoměrně rozvržené pracovní době a při práci přesčas, při poskytování služeb obyvatelstvu - ve zdravotnických zařízeních a sociálních služeb...

NEPŘETRŽITÝ ODPOČINEK V TÝDNU

- alespoň 35/48 hodin během 7 dnů po sobě jdoucí
- nejméně 24 hodin - za období 2 týdnů délka odpočinku celkem alespoň 70 hodin

PRÁCE PŘESČAS

- možné konat jen výjimečně
- nařídit jen z vážných provozních důvodů
- nad 150 hod/rok na základě dohody se zaměstnancem
- max. 8 hodin týdně průměrně

EVIDENCE PRACOVNÍ DOBY

- povinnost evidence – začátek a konec
 - ✓ směny
 - ✓ práce přesčas vč. další dohodnuté
 - ✓ noční práce
 - ✓ doby v době pracovní pohotovosti

ODMĚŇOVÁNÍ ZA PRÁCI

- za vykonanou práci přísluší zaměstnanci
 - mzda
 - plat
 - odměna z dohody
- za podmínek stanovených ZP

ODMĚŇOVÁNÍ ZA PRÁCI

- poskytuje se podle
 - složitosti
 - odpovědnosti
 - namáhavosti
 - obtížnosti pracovních podmínek
 - pracovní výkonnosti
 - dosahovaných pracovních výsledků

MZDA

- je peněžité plnění a plnění peněžité hodnoty (naturální mzda)
- poskytované zaměstnavatelem zaměstnanci za práci
- sjednává se
 - ✓ ve smlouvě
 - ✓ zaměstnavatel stanoví vnitřním předpisem
 - ✓ zaměstnavatel určuje mzdovým výměrem

MZDA

- mzda za

- přesčas
- práci ve svátek
- noční práci
- příplatek za práci ve ztíženém pracovním prostředí
- práci v sobotu a v neděli

PLAT

je peněžité plnění poskytované za práci zaměstnanci zaměstnavatelem, kterým je

- a) stát
- b) územní samosprávný celek
- c) státní fond
- d) příspěvková organizace
- e) školská právnická osoba zřízená podle školského zákona

PLAT

- určuje zaměstnanci zaměstnavatel podle
 - zákoníku práce
 - nařízení vlády vydaného k jeho provedení
 - kolektivní smlouvy
 - vnitřního předpisu

PLAT

- Platové tarify (platová třída, platový stupeň)
- Příplatek za vedení
- Příplatek za noční práci
- Příplatek za práci v sobotu a v neděli
- Plat nebo náhradní volno za práci přesčas
 - přísluší-li příplatek za vedení je plat stanoven vč. 150 hod. práce přesčas

PLAT

- Příplatek za práci ve ztíženém pracovním prostředí
- Zvláštní příplatek
- Příplatek za rozdělenou směnu
- Osobní příplatek
- Příplatek za přímou pedagogickou činnost
- Specializační příplatek pedagogického pracovníka
- Odměna
- Cílová odměna
- Plat nebo náhradní volno za práci ve svátek
- Odměna za pracovní pohotovost

ODMĚŇOVÁNÍ ZA PRÁCI

- Mzda / Plat:
 - platový výměr (mimo smluvní plat)
 - splatné po vykonání práce
 - vyplácí se v pracovní době a na pracovišti (možná dohoda jiná)

POVINNOSTI ZAMĚSTNANCŮ

- pracovat řádně podle svých sil, znalostí a schopností, plnit pokyny nadřízených vydané v souladu s právními předpisy a spolupracovat s ostatními zaměstnanci,
- využívat pracovní dobu a výrobní prostředky k vykonávání svěřených prací, plnit kvalitně a včas pracovní úkoly,
- dodržovat právní předpisy vztahující se k práci jimi vykonávané; dodržovat ostatní předpisy vztahující se k práci jimi vykonávané, pokud s nimi byli řádně seznámeni,

POVINNOSTI ZAMĚSTNANCŮ

- řádně hospodařit s prostředky svěřenými jim zaměstnavatelem a střežit a ochraňovat majetek zaměstnavatele před poškozením, ztrátou, zničením a zneužitím a nejednat v rozporu s oprávněnými zájmy zaměstnavatele.
- v době prvních 14 kalendářních dnů trvání dočasné pracovní neschopnosti dodržovat stanovený režim dočasně práce neschopného pojištěnce
- vedle svého zaměstnání vykonávaného v základním pracovně právním vztahu mohou vykonávat výdělečnou činnost, která je shodná s předmětem činnosti zaměstnavatele, u něhož jsou zaměstnání, jen s jeho předchozím písemným souhlasem.

POVINNOSTI VEDOUCÍCH ZAMĚSTNANCŮ

- řídit a kontrolovat práci podřízených zaměstnanců a hodnotit jejich pracovní výkonnost a pracovní výsledky,
- co nejlépe organizovat práci,
- vytvářet příznivé pracovní podmínky a zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví při práci,
- zabezpečovat odměňování zaměstnanců podle ZP,
- vytvářet podmínky pro zvyšování odborné úrovně zaměstnanců,
- zabezpečovat dodržování právních a vnitřních předpisů,
- zabezpečovat přijetí opatření k ochraně majetku zaměstnavatele

M U N I

M E D